

**MULINGO WA LUSHAKA WA NWAHA NGA NWAHA 2015.
TSUMBANDILA YA U LINGA
TSHIVENḌA LUAMBO LWA HAYANI**

**GIREIDI 3
MVULATSWINGA**

Mutevheḥḥanḑu wa Mulingo wa Lushaka wa Nwaha wa 2015 (MLNḌ) u ḑo ḥwalwa nga zwikolo zwoḥḑe zwa nnyi na nnyi na zwo nangwaho kha zwi ḑilangaho nga Tshimedzi 2015. Nga hetshi tshifhinga vhagudi vhoḥḑe vha Gireidi ya 1-3 vha ḑo vha vha tshi khou ḥwala thesite dzo lugiswaho dza lushaka kha Luambo na Mbalo. Mvelelo dzi ḑo thusa u vhiga mvelaphanḑa zwo livhana na u swikelelwa ha ndivho dzi re kha “Action Plan 2015 Towards Schooling 2025.”

Mulingo wa MLNḌ u ḑo ḥwalwa nga themo ya vhuraru, ngauralo, Muhasho wa Pfunzo ya Mutheo (MPM) wo bveledza maḥwalwa a tsumbandila dza mulingo a Gireidi iḥwe na iḥwe na thero (Luambo na Mbalo) a sumbedzaho gumoḥḑukhu ya magudiswa a kharikhuḑamu a lavhelelwa u swikelelwa nga vhagudi vhoḥḑe vha sa athu u ḥwala mulingo. Tsumbandila dza Mulingo dzi ḑalusa tshikoupu tsha mushumo une wa ḑo katelwa kha thesite ya gireidi na thero iḥwe na iḥwe. Tsumbandila ya u linga ya MLNḌ 2015 yo dzudzanywa ho sedzwa maga a kharikhuḑamu ine ya khou shumiswa kha feisi.

Feisi ya mutheo

Kha Gireidi ya 1-3, thesite dzi ḑo katela mushumo wo randelwaho kotara tharu dza u thoma dza ḥwaha wa tshikolo. Tsumbandila dza Mulingo dzo dzudzanywa kha khoḑumu tharu. Zwikili zwo lingwaho zwo sumbedzwa kha khoḑumu ya u thoma; magudiswa kha khoḑumu ya vuvhili; na zwikili zwo topolwaho zwi no ḑo lingwa zwi kha khoḑumu ya vhuraru.

Ndi zwa ndeme u dzhiela nzhele uri tsumbandila dza MLNḌ wa 2015 a dzi ambi uri tshikoupu tsho randiwaho ndi tshone fhedzi tshi teaho u funzwa na u gudwa kha ḥwaha wa tshikolo. Nga nḑa ha hezwo, tsumbandila dza Mulingo dzi ri fha ḥhoḑea dza gumoḥḑukhu dza kharikhuḑamu dzine dza tea u vha dzo katelwa magumoni a kotara ya vhuraru.

Vhagudisi vha lavhelelwa u shumisa hedzi tsumbandila dza Mulingo khathihi na zwiḥwe zwishumiswa kha mbekanyamushumo dzavho dza u gudisa na u linga.

¹ “Zwikolo zwo ḑiimisaho zwi no ḑo “nangiwa” ndi zwine zwa ḑo ita khumbelo na u ḑiḥwalisa kha u dzhenelela kha MLNḌ kha Gireidi 3 kana Gireidi 6 vha tshi itela u tsireledza thikhedzelo ya muvhuso.”.

ZWIKILI	MAGUDISWA O LINGIWAHO U linga arali nwana a tshi kona u ...	ZWIKILI ZWO TIWAHO
U vhala na foniki	ṭalusa themba mbili, sa sh, th, vh (themo 1)	shumisani zwifanyiso sa zhendedzi ḷa u vhudzisa mibvumo ya foniki
	shumisa ṭhanganyelo ya themba mathomoni na magumoni kha u fhata maipfi.	nwalani ipfi ḷa tshifanyiso.
	ṭalusa themba dzo davhulaho mathomoni a maipfi mbila, mboho, mbuvha, mbevha, mbava (themo 1).	shumisa themba mbili.
	topola zwidodombedzwa zwa ndeme nga ha zwe zwa vhalwa nga ha muhumbulo muhulwane.	nangani dzina /ṭhoho ya tshiṭori.
	topola zwidodombedzwa zwa ndeme nga ha zwe zwa vhalwa nga ha muanewa muhulwane muthihi.	bvisani mafhungo kha maṅwalwa.
	topola zwidodombedzwa zwa ndeme nga ha zwe zwa vhalwa nga ha fhethuvhupo.	bvisani mafhungo kha maṅwalwa.
	topola u tevhekana ha zwiwo kha tshiṭori.	nomborani u tevhekana ha zwiwo hone kha tshiṭori.
	vhala maṅwalwa na u ambedzana nga ha vhushaka ha zwivhang/ zwiitisi na masiandaitwa	Sumbedzani u pfesesa vhushaka ha zwivhang na zwiitisi.
	fhindula mbudziso dza tshiimo tsha nṭha dzo livhanaho na maṅwalwa o vhalwaho.	Sumbedzani u pfesesa magumo a tshiṭori.
	bula arali tshiṭori tshi tshi takalelwa kana tshi sa takalelwi na u tikedza.	bulani arali tshiṭori tshi tshi takalelwa kana tshi sa takalelwi na u tikedza “ Ndo takalela tshiṭori ngauri ...”
	topola pfanywa.(themo 2 U thetshesela na u amba)	Shumisani pfanywa.
	topola mafhambanyi.(themo 2 U thetshesela na u amba)	shumisani mafhambanyi.
ṭalutshedza mulaedza u re kha thebulu.	shumisani mulaedza u re kha thebulu (tsumbo, khaḷenda na girafu) u fhindula mbudziso.	
U nṱwala	shumisa masala nga nḱila yone sa, vhone, riṅe, zwashu tshanga tshanṱu nz.	nangani masala ane a khou ṭahela.
	shumisa tshifhinga tsho fhelaho nga nḱila yone	nwalululani fhungo ḷe na nṱwala nga tshifhinga tsho fhelaho.
	shumisa tshifhinga tshi ḱaho nga nḱila i re yone.	nwalululani fhungo ḷe na nṱwala nga tshifhinga tshi ḱaho.
	shumisa zwigazwa u vhala nga nḱila yone (maḷedere danzi, tshithoma na tshivhudzusi)	nwalululani mafhungo ni tshi shumisandongazwigazwone.
	shumisa madzina nga nḱila yone.	nwalani madzina a re one.
nṱwala mafhungo a sa konḱi nga tshifanyiso tsho fhiwaho.	nwalani pharagirafu ya mafhungo 5 u ya kha 8 nga ha tshifanyiso tshe na fhiwa.	

MARAGA DZA U FHEDZA DZAMBUDZISO 16 DZI NA ZWI TEVHELAHO:

**Maraga dza zwi re ngomu + Girama/Ndongazwiga = maraga 5.
Vha songo nea ndatiso kha mupeleto na girama zwo khakheaho.**

RUBIRIKI YA MBUDZISO 16

ZWI SEDZWAHO	T̩HALUTSHEDZO	MARAGA
Zwi re ngomu (Gumofulu la maraga 3)	Ha ngo lingedza/o kopa ndaela/o nwala ipfi lithihi/lifurase kana tshipida tsha fhungo/fhungo lithihi kana manzhi a sa pfesesei/o nwala fhungo lithihi li sa yelani na tshifanyiso.	0
	O nwala mafhungo mavhili na u fhira a sa yelani na tshifanyiso/o nwala fhungo lithihi fhedzi li yelanaho na tshifanyiso.	1
	O nwala mafhungo 2–4 a yelanaho na tshifanyiso.	2
	O nwala mafhungo 5-8 a no yelana na tshifanyiso.	3
Luambo na zwiga zwa u vhala. (Gumofulu la maraga 2)	Vhukhaki ha girama na/kana ndongazwiga ha 10 kana u fhira.	0
	Vhukhaki ha 4-9 ha girama na/kanaha ndongazwiga.	1
	Vhukhaki ha 0–3 ha girama na/kana ndongazwiga.	2
T̩hanganyelo	T̩hanganyelo ya maraga dzo avhelwaho: 5	